

ગુજરાત સ્ટેટ લેવલ એલીજબીલીટી ટેસ્ટ

કોડ નં : ૧૭

વિષય : વાણિજ્ય

અભ્યાસક્રમ અને નમૂનારૂપ પ્રશ્નો

Note: There will be two question papers, Paper—II and Paper—III. Paper-II shall consist of 50 objective type compulsory questions based on the subject selected by the candidate. Each question will carry 2 marks. Paper-III will consist of 75 objective type compulsory questions from the subject selected by the candidate. Each question will carry 2 marks. All questions of Paper-II and Paper-III will be compulsory, covering entire syllabus (including all electives, without options).

પ્રશ્નપત્ર-૨ અને ૩ (અ)

એકમ - ૧.

વ્યાપારનું વાતાવરણ

અર્થ અને વ્યાપારના વાતાવરણને લાગતા તત્ત્વો.

અર્થશાસ્ત્રનું વાતાવરણ, અર્થશાસ્ત્રની નીતિ, અર્થશાસ્ત્રનું આયોજન.

ભારતમાં વ્યાપારને લાગતુ કાયદાકીય વાતાવરણ.

સ્પર્ધાત્મક નીતિ, ઉપભોક્તાનું રક્ષણ, પર્યાવરણનું રક્ષણ.

નીતિને લાગતનું વાતાવરણ; ઉદારીકરણ, ખાનગીકરણ અને વૈશ્વિકરણ.

બીજી પેઢીના સુધારાઓ. ઉદ્યોગ નીતિ અને તેનો અમલ. ઔદ્યોગિક વિકાસ અને માળખાકીય બદલો.

એકમ - ૨.

નાણાકીય અને સંચાલિકીય નામાપ્રકૃતિ

નામાના મૂળભૂત ખ્યાલો, મૂડી અને મહેસુલી (રેવન્યુ), નાણાકીય પત્રકો.

ભાગીદારીના હિસાબો, શેર બહાર પાડવા, શેરજખ્તી, ધંધાની ખરીદી, નાદારી, શેરનું મૂલ્યાંકન,

સંયોજન, સમાવેશ અને પુનઃરચના, શાસક કંપનીના હિસાબો. પડર અને સંચાલનના હિસાબો;

ગુણોત્તર વિશ્લેષણ, ભંડોળ પત્રક, રોકડ પ્રવાહ પત્રક, સીમત પડર અને સમતૂટ વિશ્લેષણ, સમાન

પડતર, અંદાજપત્રીય અંકુશ, નિર્ણય ઘડતર પડતર, જવાબદારીનો હિસાબો.

એકમ - ૩.

વ્યાપારનું અર્થશાસ્ત્ર

વ્યાપારના અર્થશાસ્ત્રના લક્ષણો અને ઉપયોગો. નફા અને સંપત્તિના વૃદ્ધિની કલ્પનાઓ. ખપતનું

પૃથ્થકરણ અને ખપતની સ્થિતિસ્થાપકતા, આલેખનું પૃથ્થકરણ.

નિયમ

ઉપયોગતાનું પૃથ્થકરણ અને ફાયદાનું તટસ્થપાણું અને પરિવર્તનશીલ પ્રમાણના નિયમો.

કિ-મત મહેસુલ, વિવિધ બજારની પરિસ્થિતિમાં કિ-મતના નિર્ણયો: સંપૂર્ણ સ્પર્ધા, એકાધીકાર,

કિ-મતમાં તફાવત અને અલ્પસંખ્યા. એકાધીકારાત્મક સ્પર્ધા, કિ-મતની વ્યૂહરચના.

This Gujarati translation of syllabus is based upon the English version available at www.msubaroda.ac.in which should be referred in case of any doubt.

એકમ - ૪.

વ્યાપારનું આંકડાશાસ્ત્ર અને માહિતી પ્રક્રિયા.

માહિતીના પ્રકારો, માહિતી સંગ્રહ અને પૃથ્થકરણ, નમુનો, જરૂરિયાત, ખામીઓ અને નમુનાઓની પદ્ધતિ, સામાન્ય વર્ગીકરણ, પૂર્વસિદ્ધાંતની પરીક્ષા, માહિતીનું પૃથ્થકરણ અને એની સમજણ, નિત્યસંબંધ અને પરાગતિ, નાના નમુનાઓની પરીક્ષા-t ટેસ્ટ, f - ટેસ્ટ અને કાય-સ્કેવઅર ટેસ્ટ.

માહિતી પ્રક્રિયા - તત્ત્વો, માહિતીની નાધ, માહિતી પ્રક્રિયા અને કોમ્પ્યુટરની અસર.

કાર્યક્ષેત્રોને લાગુ પડતુ કોમ્પ્યુટર - હિસાબ, માલસામાન ઉપર નિયંત્રણ, બજાર.

એકમ - ૫.

વ્યાપારનું સંચાલન

સંચાલનના સિદ્ધાંતો

આયોજન - ધ્યેય, વ્યૂહરચના, આયોજનની પ્રક્રિયા, નિર્ણય લેવો.

રચના, રચનાનું માળખું, ઔપચારિક અને અનૌપચારિક રચનાઓ. રચનાની સંસ્કૃતિ.

કર્મચારીઓની નિયુક્તી.

દોરવણી : પ્રેરણા, માર્ગદર્શન, સમિતિ, સંપર્ક.

નિયંત્રણ.

નિગમનો કારભાર અને વ્યાપારના નૈતિક સિદ્ધાંતો.

એકમ - ૬.

બજારનું સંચાલન

બજારનો વિકાસ, લક્ષણો, બજારનું લક્ષણ,

બજારનું મિશ્રણ. બજારનું વાતાવરણ.

ગ્રાહકની વર્તણૂકના તત્ત્વો, બજારનું વિભાજન, વસ્તુના નિર્ણયો, કિ-મતના નિર્ણયો, વિતરણના નિર્ણયો, પ્રોત્સાહનના નિર્ણયો.

બજારની યોજના, રચના અને નિયંત્રણ.

એકમ - ૭.

નાણાંની સંચાલન

ભંડોળનું માળખું, નાણાંકીય અને વહેવારુ લાભો, ભંડોળની કિ-મત, ભંડોળનું અંદાજપત્ર, કાર્યકારી ભંડોળનું સંચાલન, વ્યાજની નીતિ.

એકમ - ૮.

માનવ સાધનનું સંચાલન

લક્ષણો, માનવ સાધન સંચાલનના કર્તવ્યો અને કાર્યો.

માનવ સાધનનું આયોજન, ભરતી અને પસંદગી.

તાલીમ અને વિકાસ, કમનું આયોજન.

વળતર : રોજ અને પગારનો કારભાર, પ્રોત્સાહન અને અન્ય ફાયદાઓ.

ભાવના અને ઉત્પાદન

કામનું મૂલ્યાંકન

ભારતમાં ઔદ્યોગિક નાતાઓ, તંદુરસ્તી, રક્ષણ, સ્મૃદ્ધિ અને સામાવીક રક્ષણ.

સંચાલનમાં કામગારોનો ભાગ.

એકમ - ૯.

બેન્ક અને નાણાંકીય સંસ્થાઓ.

વ્યાપારમાં બેન્કનું મહત્વ. બેન્કના પ્રકારો અને તેમના કાર્યો, રીઝર્વ બેન્ક ઓફ ઈન્ડિયા, NABARD અને રૂરલ બેન્કો.

ભારતમાં બેન્ક ક્ષેત્રે થયેલા સુધારાઓ. NPA, પુરતા ભંડોળ માટેના ધોરણો.

E-બેન્કીંગ.

વિકાસલક્ષી બેન્કીંગ - IDBI, IFCI, SFCs, UTI, SIDBI.

એકમ - ૧૦.

આંતરરાષ્ટ્રીય વ્યાપાર.

આંતરરાષ્ટ્રીય વ્યાપારના આધારભૂત સિદ્ધાંતો, બેલનેસ ઓફ પેમેન્ટ, આંતરરાષ્ટ્રીય લીકવીડીટી, અર્થશાસ્ત્રની આંતરરાષ્ટ્રીય સંસ્થાઓ - IMF વર્લ્ડ બેન્ક, IFC, IDA, ADB.

વર્લ્ડ ટ્રેડ ઓર્ગેનાઈઝેશન - કાર્યો અને નીતિ.

ભારતના વિદેશ વ્યાપારની રચના. ઘડતર અને દિશા, EXIM બેન્ક, ભારતની EXIM નીતિ. વિદેશ વ્યાપાર ધારા અને વિકાસ.

પ્રશ્નપત્ર - ૩ (બ)

વેકલ્પ - ૧.

હિસાબી અને નાણાંકીય

ભારતના હિસાબી ધોરણો : કૂગાવાલક્ષી હિસાબો, માનવ સંપત્તિના હિસાબો. જવાબદારીના હિસાબો. સામાજિક હિસાબો.

નાણું અને ભૂડી બજાર, ભારતમાં શેરબજારની કામગીરી, રાષ્ટ્રીય શેર બજાર (NSE), OTCEI, NASDAQ, પ્રારંભિક અને વૈકલ્પિક સૈકાન્તિક અધિકાર; સેબી, રેટીંગ એજન્સીઝ (પ્રમાણભૂત મંડળીઓ)

નવા સાધનો GDRs, ADRs.

મૂડી ભંડોળનું સાહસ, વિલીનીકરણ અને મેળવણી, મ્યુચ્યુઅલફંડ (સહિયાઈ ભંડોળ) નાણાંકીય ભાડાપટ્ટો, દલાલો, જોખમની માપણી અને પરત જામીનગીરી અને પ્રમાણપત્રોનો હિસાબી અને નાણાંકોષમાં કોમ્પ્યુટર ઉપયોગ.

વૈકલ્પ - ૨.

બજારના કામો, લક્ષણો અને યંત્રો, બજારને લગતું વાતાવરણ.

ગ્રાહકની વર્તણૂક અને બજારનું વિભાજન.

વસ્તુના નિર્ણયો, કિ-મતના નિર્ણયો, પ્રોત્સાહનના નિર્ણયો.

વિતરણના નિર્ણયો, બજારનું સંશોધન.

ઓન લાઈન માર્કેટીંગ.

ડાયરેક્ટ માર્કેટીંગ :-

બજારને લાગુ પડતા ભારતમાં સામાજિક સિદ્ધાંતિક અને કાયદાકીય પાસાઓ.

વૈકલ્પ - ૩.

માનવ સાધન સંચાલન.

લક્ષણો : માનવ સાધન સંચાલકના કર્તવ્યો અને કાર્યો, માનવ સાધન આયોજન, કામનું પૃથ્થકરણ,

કામનું વર્ણન અને વિગત, કામના પૃથ્થકરણ અંગેની માહિતીના ઉપયોગો. ભરતી અને પસંદગી.

તાલિમ અને વિકાસ : કમનું આયોજન.

વળતર : રોજ અને પગારનો કારભાર, પ્રોત્સાહન અને અન્ય કાયદાઓ.

ભાવના અને ઉત્પાદન.

કામનું મુલ્યાંકન.

ભારતમાં ઔદ્યોગિક નાતાઓ, તંદુરસ્તી, રક્ષણ, સમૃદ્ધિ અને સામાજિક રક્ષણ.

સંચાલનમા કામગારોનો ભાગ.

વૈકલ્પ -૪.

આંતરરાષ્ટ્રીય વ્યાપાર.

વિદેશથી સીધૂ રોકાણ અને બહુરાષ્ટ્રીય નિગમો MNC ની સંસ્કૃતિ, MNC અને LDC, ગ્રેઈન્ટ વેન્ચર.

પ્રાદેશીક અર્થશાસ્ત્રનું સંઘટન : SAARC, ASEAN, EC, NAFTA.

ભારત અને WTO, બૌદ્ધિક માલિકીના હક્કો, પરદેશી ચલણ - પરદેશી ચલણની ખરીદીનો દર,

કાર્યપદ્ધતિ, જોખમનું સંચાલન, આંતરરાષ્ટ્રીય અવેજની બદલી, રૂપિયાનું રૂપાંતર, ચાલુ અને ભંડોળ

ખાતુ, નિર્ગમન અને સમજણ, વ્યુત્પત્તિ અને ભાવિક.

વિદેશી રોકાણની સંસ્થાઓ : દસ્તાવેજો; GDRs, ADRs, FIIIs - અને ભારતના ભંડોળ બજારમાં

એમની ભૂમિકા.

વૈકલ્પ -૫.

આવકવેરાનો કાયદો અને કર આયોજન.

મૂળભૂત ખ્યાલો, રહેઠાણનો દરજ્જો, અને કરઘટના, આકસ્મિક આવક, જુદા જુદા મથાળા હેઠળ

કરપાત્ર આવકની ગણતરી.

કરકપાત, રીટર્ન ભરાણું (અહેવાલ ભરવો) જુદા જુદા પ્રકારની આકારણી કસૂર અને ઠંડ.
કર આયોજન, ખ્યાલ, લક્ષણો અને કર આયોજનની મુશ્કેલીઓ, કરચોરી અને કરનિરાકરણ, કર
આયોજનની રીતો વિશિષ્ટ ધંધાકીય નિર્ણયમાં કરવિચારણા જેમકે બનાવવું કે ખરીદવું, માલિકીનું
અથવા ભાડાનું, પરત કરવું કે બદલવું, નિકાસ અથવા ઘરવપરાશ વેચાણ, કામ કરતું બંધ થયું કે
સમાપ્ત કરવું, વધારવું કે કરાર, રોકાણ, અથવા બિનરોકાણ.
આવકવેરો અને કરઆયોજનમાં કોમ્પ્યુટરનો ઉપયોગ.